

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra Syner (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "Syner", i Hjortø, Knud: *Syner*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2003, s. 29. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_01-shoot-idm140211095104176/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Syner

dig, og du kan sprælle til hvad side, du vil, den skal nok flå i dig. Farer du opad – ti undertiden synes du, at djævelen napper dig i det ene øre, og da flygter du med et stort vræl hen ad Vorherre til og gør vilde forsøg på at komme ind i himlen med det samme – så rykker det i det reb, som holder dig nedefter, og vil du nedad, så gør det ondt dér, hvor en anden krog slæber opad i dig. Du er ubundet, ja, du, som skulde på jagt efter sandheden!

Men nu er der kommet noget nyt til, noget, der haler dig ind i dig selv, noget, der vil ha dig til at stå på hovedet i dig selv, slå kolbotte, krænge dig over dig selv som en hose! I stedet for at rejse verden rundt, skal du på indenlandsrejse i dig selv.

Visdomstrangen napper i dig fra alle sider, du ved ikke, hvad vej der er den rigtige, altid synes du, at du går i en gal retning. Ind i dig selv, tilbunds, du kan ikke andet, selv om det så risler dig sindssvagt ned ad ryggen ved det.

Det var bedst at holde op, men for at kunne det, måtte jeg selv ha noget at holde mig i. Jeg har intet. Der kan vel komme et blødt tryk på min arm, men det er ikke noget tag, der støtter; der kan være et par øjne, som møder mine med en sørgmodig bebrejdelse – nej! der er ikke noget, som holder fast. Og der kan være noget ved de hænder og de øjne, som får mig til at glide en anden vej i noen tid, og som får mig til at drømme.

Der skal være en anden lykke end at arbejde sig frem gennem disse søre tankers urskov; det sies, at der skal være en hidenskab, som er endnu stærkere, som bær fremad og løfter og dog holder en fast ved jorden, en tryk lykkelighed, som gør alt andet overflødig. Noet sådant skal eksistere, alle taler om det, det skal være fælles for alle.

Jeg ved, at det består ikke i at være to om at fligge bort i begejstring ved en solnedgang, og heller ikke bær det brusende blod noen ret langt – nej, det er ikke stærkt, det er kun en kort hvile for en vidt omfakende sjæl.

Jeg kender en lykke; den vokser på tankens bitre kundskabs-træ, som man ikke blir met af, fordi frugten ikke er sød – men der måtte gerne være en slags lykke endnu, som for en tid kunde få mig til at glemme alt andet, en stor begejstring, som, mens den herskede, ikke lod phds til noget ved siden af sig. Så kunde jeg en-

gang igen vende tilbage til kundskabens træ med frisk og fornyet trang.

Det er det: Jeg begærer to lidenskaber, een er for lidt, den fortærer mig, den får mig til at vokse skæv lisom planter, der kun får lyset fra den ene side. Nej, man skal svinge mellem to og hver gang glemme det ene for det andet; det er svingkraft, der skal tillægges. Stemninger, kærtegn, rørelser – noget skal man jo hvile ved; men når jeg så besinder mig, mærker jeg straks en sagte gnaven: det er min sjæl, der stadig er ude efter sin frugt – hvor er så det andet, det stærke, det bærende, det nyskabende, det glemseleksbringende, det, som er fælles for alle mennesker?

Fælles for alle mennesker er selvbefragtet – det er det hele, der er ikke mer, det var kun en smuk lovn.

De mindre digtere har ret – de store lyver, men mellemgængen, de har det rigtige syn på sagen, de, der synger om former og øjne og meget mere: Der er ingen grund til at fortvivle, så længe ikke pigen glider ud af din favn, og bageret ikke triller ud af din hånd. Det er ikke helt galt, og familjelivets hyggelige digtere har osse ret: der er både lyst og hygge i elskov – men den lidenskab, der er så stor, at den kan vippe en anden op –

Jo, der er så meget kønt og godt, man kan være to om, men når du skal stemme dig imod din altfor overhåndtagende grubletrang, så er du alene, så glider du ene og uanstelig.

Du sætter foran et spejl og stirrer dig selv stift ind i øjnene. Snart mærker du en isende fornemmelse op ad ryggen, dernæst en kryben og kriblen i hårsidderne. Så begynder der at trække tåger og regnbuer forbi dit syn, og overalt møder du dit eget ansigt, der ser misbilligende, opmuntrende, spottende eller medlidende på dig. Sole og farvede ringe går sig til at løbe rundt, og du føler en bedøvende svimmelhed. Efterhånden går det altsammen i stå, og du selv stivner langsomt, du ved ikke, om du er levende eller død. Så går der en uhyre lang tid, og endelig nærmer der sig nogle fjærne stød og ryk og kvalte drøn. Det er vandviddet, som trækker op. Det er som underjordiske rystelser, der stiger langsomt op til din bevidsthed lisom luftbobler gennem sejt dynd. Pas på, når de begynder at springe. –

Nu er det tid. Revolveren før højre tinding; endnu får øret tid